

JAAARVERSLAG

A large, stylized logo for 'DRANG' in white, set against a black rectangular background. The letters are bold and blocky, with a slight shadow effect. The 'D' is particularly large and has a unique shape with a pointed right side. The 'R' is also large and has a thick, rounded top. The 'A' is a simple, wide, blocky letter. The 'N' is tall and narrow, and the 'G' is wide and blocky with a rounded bottom.

DRANG

2022

2 BELANGRIJKSTE ONTWIKKELINGEN.....02

3 ACTIVITEITEN 2022.....04

4 MARKETING EN COMMUNICATIE07

5 SAMENWERKING EN PARTNERS.....08

6 ORGANISATIE EN BESTUUR.....09

7 GOVERNANCE.....12

8 FINANCIEEL RESULTAAT13

9 VOORUITBLIK 202316

VOORWOORD

Het jaar 2022 is voor Drang zeer goed verlopen. Drang heeft ondanks het feit dat er begin 2022 nog coronaregels golden, hard gewerkt om de doelstellingen te halen. Zowel op artistiek als organisatorisch gebied is dat gelukt. Drang heeft een unieke positie in het culturele veld van Den Haag en heeft ook in 2022 laten zien dit waar te kunnen maken.

Drang ontvangt voor de jaren 2022, 2023 en 2024 meerjarige projectfinanciering van zowel het VSBfonds als van Fonds 1818 om de activiteiten uit te bouwen en te professionaliseren. Hoewel de scholen begin 2022 nog dicht waren, en Drang daar dus niet kon spelen, veranderde dat gelukkig in de loop van het jaar. Bewust van onze bijzondere taak en de missie die Drang al jarenlang heeft met indrukwekkende voorstellingen voor met name het (V)MBO heeft het voltallige team, zodra het weer mocht, adequaat gereageerd. Educatieve projecten werden weer aangeboden en de voorstellingen die zoveel urgentie hebben, konden weer worden gespeeld.

Zo lukte het in de tweede helft van het jaar om alsnog de doelstellingen voor heel 2022 te halen voor wat betreft het aantal voorstellingen met aansluitende workshops. Ook werd de organisatie uitgebreid zoals de bedoeling was, en werd met succes een aanvraag ingediend bij het Fonds voor Cultuurparticipatie zodat er een nieuwe samenwerking met de ISK-voorziening van BAS (Begeleiding, Advies en Schakeltrajecten van ROC Mondriaan in Den Haag) gestart kan worden in 2023. Dus niet alleen werd er gewerkt aan het lopende jaar maar ook aan de toekomst.

Theatergroep Drang staat midden in de samenleving en is daar al sinds 1995 actief op het gebied van cultuureducatie voor (V)MBO-jongeren en sinds 2013 is dit de hoofdactiviteit. Het (V)MBO is een sector waarin meer dan de helft van de jongeren van ons land onderwijs volgt, en waar het aanbod op het gebied van kunst en cultuur achterblijft bij andere (hogere) opleidingsvormen. En niet alleen 'op school' krijgen de jongeren minder culturele bagage mee, ook 'thuis' is dat niet vanzelfsprekend. Drang is de culturele organisatie die daar wat aan doet.

Het is dan ook goed om te merken dat in een bewogen jaar de inspanning die nodig was om onze missie te doen slagen positief is uitgevallen.

Drang heeft een uniek aanbod en maakt door middel van hoogwaardig educatief theater controversiële onderwerpen bespreekbaar. En laat jongeren kennismaken met de kracht van verbeelding. In dit verslag kijken wij samen met u terug en alvast een beetje vooruit.

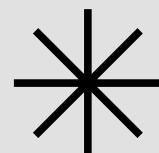
Den Haag, april 2023

Voorzitter, C.Y.D. Hagens

Penningmeester, A. van Rijn

Lid, S.B.J.M. Verboeket-van Heteren

Lid, P. de Haan

BELANGRIJKSTE ONTWIKKELINGEN

UITGANGSPUNTEN, DOELSTELLINGEN EN BEHAALDE RESULTATEN

Theatergroep Drang heeft voor de periode 2022-2024 een plan opgesteld waarin de organisatie de professionalisering verder wil doorvoeren en waarin de groei van het aantal educatieve trajecten is uitgestippeld. In deze plannen beschreef Drang de ambitie om de organisatie uit te breiden met een aantal vaste medewerkers en het aantal voorstellingen in combinatie met de educatieve trajecten te verhogen naar 75 per kalenderjaar. Deze doelstellingen leken begin 2022 lastig te verwezenlijken. Halverwege het jaar werd duidelijk dat een substantieel deel van het aantal voorstellingen door accuraat handelen van een zeer gemotiveerd Drangteam toch gehaald kon worden, onder andere door het inhalen van voorstellingen uit de coronatijd.

Uiteindelijk werden in totaal 76 trajecten, inclusief voorstellingen, voor 4.381 deelnemende jongeren uitgevoerd, waarmee een deel van de achterstand werd ingehaald én Drang uiteindelijk de beoogde doelstellingen heeft gehaald. Wij zijn hier erg blij mee, zeker gezien de grote onduidelijkheid die er een jaar geleden nog heerste.

RELATIE KUNSTENPLANPERIODE EN PROJECTSUBSIDIE VSBFONDS EN FONDS 1818

De gemeente Den Haag steunt Drang voor de periode 2021-2024 met een bescheiden structurele subsidie ter dekking van een deel van de beheerslasten. Dat betekent dat de activiteiten geheel gefinancierd moeten worden uit andere middelen. Drang is dan ook zeer verheugd dat zowel het VSBfonds als Fonds 1818 zich bereid hebben getoond om ieder voor een periode van drie jaar (2022-2024) onder voorwaarden een jaarlijks bedrag van € 50.000 beschikbaar te stellen. Hiermee ligt er een financiële basis onder de organisatie waarmee de activiteiten langer van tevoren kunnen worden ingepland, er een consistentere beleid gevoerd kan worden én er meer jongeren bereikt kunnen worden met het aanbod van Drang. Daarnaast weet Drang bij iedere productie wel onverwachte bronnen aan te boren. Het cultureel ondernemerschap zit Drang in het bloed.

Alles bij elkaar betekent dit dat Drang nu een stabiele organisatie is met een vaste staf. Ondertussen kunnen de voorbereidingen worden getroffen om voor de volgende kunstenplanperiode (2025-2028) een ruimere financiering van overheden, fondsen en andere bronnen te realiseren en verder te groeien.

2

CORONA: DE NASLEEP

De coronapandemie, en de daarmee gepaarde maatregelen, heeft zowel in de culturele sector als het onderwijs grote gevolgen gehad. In de 'corona-jaren' heeft Drang getracht zo goed en zo kwaad als het ging te blijven produceren en de medewerkers (zzp'ers) aan zich te binden. Dit laatste is gelukt, maar door de grote onzekerheid bij met name de onderwijsinstellingen en de lockdownmaatregelen is een groot deel van de activiteiten verschoven, aangepast of helaas vervallen. In het voorjaar van 2022 was de laatste lockdown gelukkig ten einde, maar het duurde toch nog enige tijd voor weer op volle sterkte geproduceerd kon worden. Dit had voornamelijk met drie redenen te maken:

- De planning liep achter. Door de voortdurende onzekerheid over het verloop van de pandemie werd alleen nog maar op korte termijn gepland. Dit stond in groot contrast met de ambities uit het hierboven aangehaalde plan. Het was juist de bedoeling om op langere termijn te gaan plannen, maar dit liet door de nasleep van corona helaas nog even op zich wachten;
- Onderwijsinstellingen waren vooral bezig leerachterstanden in te halen en het duurde even voordat zij weer aan het aanbod van Drang toe waren. Het was ook nog maar de vraag wanneer en in hoeverre die vraag weer zou aantrekken. Gelukkig merken we nu dat inmiddels de vraag naar het aanbod van Drang ongekend hoog is;
- De werving van twee nieuwe mensen voor de organisatie, nodig voor de beoogde stabiliteit van Drang, duurde langer dan gepland. Dat had enerzijds te maken met de krapte op de arbeidsmarkt maar óók met het feit dat de werving pas zinvol was op het moment dat er zicht kwam op het einde van de corona-periode.

ACTIVITEITEN 3

METHODE

Drang hanteert een bijzondere aanpak om de jonge generatie te laten nadenken over actuele thema's als radicalisering, seksualiteit en sociale media. Voorstellingen zijn vaak langlopende trajecten die zodra de actualiteit daarom vraagt onmiddellijk worden aangepast. Daarnaast is het unieke karakter van Drang dat elke voorstelling wordt gecombineerd met een voorgesprek en een workshop achteraf. Die worden door de acteurs verzorgd. Vaak vinden de voorstellingen plaats op een locatie dicht bij de studenten.

Hierdoor bereiken we het volgende:

- Voorstellingen zijn voor de doelgroep toegankelijk in een veilige omgeving;
- Actuele onderwerpen worden bespreekbaar gemaakt;
- Jongeren worden gestimuleerd en gemotiveerd tot reflectie op actuele thema's;
- Multimediaal theater wordt op een professionele maar laagdrempelige manier aangeboden aan een doelgroep die daar niet automatisch mee in aanraking komt.

TOTAAL AANTAL TRAJECTEN/VOORSTELLINGEN

76 trajecten

16 scholen

4381 leerlingen

PRODUCTIES

RADICAAL

Tijdens de corona-periode werd op basis van het project *Rebel with a cause* uit 2019 een aangepaste versie gemaakt onder de titel *Radicaal*. In 2022 werden van Radicaal **21 trajecten** gerealiseerd, dus voorstelling inclusief workshop, voor **1.113 jongeren**.

Een mooi voorbeeld van een langer traject dat geactualiseerd is. In de totstandkoming van de oorspronkelijke voorstelling hebben zowel het ministerie van Justitie en Veiligheid en het Veteranenfonds een steunende rol gespeeld.

Radicaal is een educatieve voorstelling voor studenten van het MBO en voor vmbo-leerlingen. Radicaal handelt over radicaliserende jongeren. In de voorstelling staan Luuk, een fervente PVV'er, en Salim, een fundamentalistische moslim, recht tegenover elkaar.

"Mijn leerlingen van 4 mavo waren zeer geboeid door het spel van de acteurs en de onderwerpen die aan bod kwamen. Ook in het nagesprek bleek de betrokkenheid bij verschillende dilemma's en lukte het een aantal leerlingen zich uit te spreken voor hun mening en zich kwetsbaar op te stellen. Besmet! Is een hele goede, actuele voorstelling voor jongeren in deze tijd! Dikke complimenten!"

Afdelingsleider mavo (Ypenburg Lyceum)

In hun woordengevecht wordt de naïeve Benyouunes geplet tussen deze twee ideologieën. Volledig in verwarring geraakt vraagt hij zichzelf af wie hij is: Marokkaan, Nederlander, een goed moslim? Maar voordat hij daar het antwoord op weet, kondigt het noodlot zich aan. Het doel van dit educatieve project is niet alleen om jongeren bewust te maken maar vooral in gesprek te brengen over dit heikele onderwerp. De voorstelling doet volgens docenten veel gespreksstof opwaaien.

BESMET

Besmet gaat over de emoties en problemen die de huidige onzekere wereld met onder andere het coronavirus en lockdowns, de oorlog in Oekraïne en klimaatverandering veroorzaken. Bij veel jongeren zorgen deze problemen voor gevoelens van: eenzaamheid, depressie, onveiligheid, motivatieverlies voor studie en angst voor de toekomst. Hierbij komen vragen aan de orde als: zal ons zorgeloze leven ooit nog terugkeren? Is er nog wel een perspectief voor mij? Hoe ziet de wereld er in de toekomst uit?

In 2022 werden van Besmet **45 trajecten** (voorstelling+ workshop) gerealiseerd voor **3.038 jongeren**.

Besmet is een educatieve voorstelling voor studenten van het MBO en in mindere mate voor vmbo-leerlingen. Ook deze voorstelling wordt voorafgegaan door een interactieve lesbrief en aansluitende workshop door de acteurs.

#MOOINIET

De opzet van #MooiNiet is anders dan het vaste format dat Drang meestal gebruikt. Deze flexibel inzetbare voorstelling bestaat uit een aantal dialogen over verschillende aspecten van seksualiteit en verliefdheid die door twee acteurs op scholen wordt gespeeld. Deze vorm is in samenwerking met GGD Haaglanden ontwikkeld en blijkt heel goed te werken.

Inmiddels wordt de voorstelling ook aangepast om op beperkte schaal aangeboden te worden aan het middelbaar speciaal onderwijs. In 2022 zijn van #MooiNiet **10 voorstellingen** gespeeld voor ongeveer **230 jongeren**. Drang zoekt in samenwerking met partners graag naar dit soort nieuwe vormen om met theater dit onderwerp bespreekbaar te maken.

DRANG STUDIO

De Drang Studio is ook beschikbaar voor andere culturele organisaties. Zo is er een amateurgezelschap dat er wekelijks repeteert en wordt de studio met enige regelmaat verhuurd aan collega gezelschappen en individuele makers. Wel zijn we momenteel terughoudend aangezien de energieprijzen, zeker in de winter, het gebruik van de studio kostbaar maken.

4 MARKETING EN COMMUNICATIE

Theatergroep Drang richt zich op cultuureducatie, waardoor de focus van de marketing en communicatie zich vooral richt op onderwijsinstellingen, beleidsmakers en tussenpersonen. Begin 2023 is een medewerker aangesteld die op freelancebasis de marketing van Drang verzorgt. Het belang van goede marketing wordt door Drang onderkend en de aanstelling van de medewerker is onderdeel van de verdere professionalisering van de organisatie.

Rondom de voorstellingen wordt er veel digitaal via sociale media gedeeld met studenten! Van de verschillende producties worden videoregistraties, teasers en foto's gemaakt die ingezet worden om bestaande contacten maar ook nieuwe instellingen en docenten te benaderen en te informeren.

Voor de communicatie met docenten, scholen en ambtenaren worden ook andere middelen ingezet. Door de jarenlange ervaring is er een groot netwerk ontstaan dat we met eigentijdse informatiestromen op de hoogte houden over de actualiteiten van Drang. Deze worden vaak persoonlijk en per e-mail verzonden. Om te lobbyen voor de organisatie wordt deelgenomen aan bijeenkomsten met brancheorganisaties, politici, ambtenaren en andere stakeholders.

SAMENWERKING EN PARTNERS

Vanuit onze kennis en ervaring weten we wat er nodig is om een duurzame samenwerking met onderwijsinstellingen op te bouwen. Het vergt een lange adem én investering in tijd en energie om de scholen te betrekken en medeverantwoordelijk te maken. Hierdoor zijn we in staat onze belangrijke missie voort te zetten: maatschappelijk relevante thema's voor het MBO bespreekbaar maken en daarover een constructieve discussie voeren met studenten.

Drang is een vaste partner van **ROC Mondriaan** (Den Haag en omstreken) en streeft ernaar in de toekomst met meerdere **MBO-instellingen** in Nederland meerjarig samen te werken, zodat ons aanbod met actieve werkvormen op de scholen een vaste plaats kan krijgen binnen het schoolprogramma (bijvoorbeeld Burgerschap.) Zo is het eerdere contact met **Zadkine in Rotterdam** goed bevallen en is er in 2022 een samenwerkingsovereenkomst getekend met **ISK (internationale schakelklassen) / BAS (Begeleiding, Advies en Schakeltrajecten)** in Den Haag voor de jaren 2023 en 2024.

Er is een stabiele relatie met **GGD Haaglanden**. Hoewel de GGD geen langjarig verplichtingen mag aangaan, kan Drang al vele jaren op hun bijdragen rekenen, zowel inhoudelijk als financieel. Deze samenwerking is heel fijn voor beide partijen.

Het aanbod van Drang voor kwetsbare groepen jongeren, waarbij theater als middel wordt ingezet, past ook goed bij de doelstellingen van Fonds1818. Wij onderhouden ook met hen al vele jaren een goede relatie. Dezelfde inhoudelijke match geldt ook voor het VSBfonds. Daarom zijn in het najaar 2021 (na anderhalf jaar uitstel vanwege corona) aanvragen ingediend bij zowel **Fonds1818** als het **VSBfonds** voor meerjarige financiële ondersteuning. Beide aanvragen zijn inmiddels gehonoreerd voor een totaalbedrag van € 300.000 voor de periode 2022-2023-2024.

Op initiatief van **CultuurSchakel** zijn Haagse aanbieders van cultuureducatie verenigd in een collectief overleg waar Drang aan deelneemt. Vanuit dit overleg wordt contact gehouden met elkaar en met het stadsbestuur en andere stakeholders. Drang vindt het belangrijk met partners uit de vestigingsstad goede contacten te hebben en zoekt samenwerking waar dit een meerwaarde is.

5

ORGANISATIE EN BESTUUR

BESTUUR

Peter de Haan

Lid

Datum aantreden
22-11-2019

Ard van Rijn Yvonne Hagenaar

Penningmeester

Datum aantreden
15-03-2012

Voorzitter

Datum aantreden
27-06-2018

Suzanne
Verboeket-van
Heteren

Lid

Datum aantreden
03-10-2019

DIRECTIE

Onno Ephraim
Zakelijk leider

Lucienne van Amelsfort
Artistiek leider

MANAGEMENT

Giulia Casarola
Zakelijk Leider Assistent

Sigrid Cleij
Kantoormanager

Melissa Huijbers
Productieleider

Acteurs

Technici

Sinds de oprichting van Stichting Theatergroep Drang wordt het bestuur-model gevolgd, waarbij een deel van de verantwoordelijkheid van het bestuur is gedelegeerd aan de directie gevormd door de artistiek en zakelijk leider. Bestuur en directie zien toe op een verantwoorde omgang met mensen en middelen. In het verslagjaar hebben zich geen wijzigingen voorgedaan in de samenstelling van het bestuur.

De directie van Drang wordt gevormd door Lucienne van Amelsfort (artistiek leider & pedagoog) en Onno Ephraim (zakelijk leider).

Daarnaast werken meerdere vaste freelancers voor de stichting met taken op het gebied van planning & organisatie, productie, marketing, techniek, administratie en boekhouding. Er is een groep van vaste vrijwilligers verbonden aan Drang, daarnaast is er een pool van vrijwilligers met ervaring op educatieve gebieden, die ingezet worden bij projecten.

Drang is gevestigd in Den Haag en repeteert en speelt voorstellingen zowel in de eigen Drang Studio als op locatie en in theaters in Den Haag, de regio en elders in Nederland. De belangstelling en vraag naar het educatieve aanbod van Drang neemt ook buiten Den Haag toe.

Drang huurt een pand van de gemeente Den Haag, dat bestaat uit een zaal (de Drang Studio), een kantoor en overige ruimten voor onder andere techniek en opslag. In de zomer van 2022 is het pand door de gemeente opgeknapt en de ramen zijn geïsoleerd.

Drang bestaat uit een kleine kern professionals en een groep (vaste) vrijwilligers. Deze maken het mogelijk om jaar in, jaar uit te zorgen voor uniek aanbod, afgestemd op een groeiende vraag. In de loop van 2022 is een kantoormanager en een productie leider aangesteld. Een marketingmedewerker is aangesteld per begin 2023. Dankzij personele uitbreiding kunnen projecten langer van tevoren worden gepland en kan het volume aan trajecten, bestaande uit voorstellingen en workshops, worden uitgebreid.

Docenten

Hoog niveau van voorstelling: diversiteit aan stemmen, personages, goed tempo en zeer goed stuk! Verrast en open voor een volgende.

Ondanks de lengte van het stuk waren 100 leerlingen er met volle aandacht bij.

Wat een energie maakte het los, emoties en gedachten, juist het voor-en nagesprek waren voor het doorvoelen zo goed! Maakt goed zichtbaar/om te signaleren wat er speelt!

Voor de studenten een goede spiegel om op voort te borduren in gesprekken in de klas.

VERANDERINGEN IN DE ORGANISATIE IN 2022

Artistieke leiding

Sinds de oprichting van Drang in de jaren '90 is Lucienne van Amelsfort artistiek leider. In al die jaren heeft zij richting gegeven aan Drang en heeft zij zowel het beleid als (vrijwel) alle voorstellingen gemaakt. Zij heeft aangegeven dat het tijd is dat zij wordt opgevolgd. Eind 2022 is er een vacature geplaatst en die heeft begin 2023 geleid tot de aanstelling van Serge Bosman als toekomstig artistiek leider. Dit betekent dat er een periode aanbreekt waarin de nieuwe artistiek leider moet worden ingewerkt. Hij zal de basis leggen voor het toekomstige beleid van Drang. Zijn artistieke inbreng zal tezamen met het zakelijke gedeelte aan de basis staan van Drang's aanvraag voor structurele subsidie voor de periode 2025-2028. Medio 2023 volgt Serge Bosman, Lucienne van Amelsfort op als nieuwe artistiek leider van Drang. Het is een bewuste keuze om voor de transitie van de huidige artistiek leider naar de toekomstig artistiek leider de tijd te nemen. Hierdoor wordt de continuïteit gewaarborgd en gaan kennis en ervaring niet verloren.

Kantoormanager

Zoals voorgenomen in de plannen voor 2022-2024 is in het voorjaar van 2022 het team uitgebreid met een kantoormanager: Sigrid Cleij. Zij is verantwoordelijk voor de planning en de dagelijkse werkzaamheden, ook tussen speelperiodes in. Inmiddels is zij ingewerkt en een belangrijke spil in de organisatie. We zijn bijzonder blij dat het is gelukt om in deze tijd van krapte op de arbeidsmarkt iemand te vinden die met volle overtuiging aan de slag is en goed past bij de dynamiek en drive van Drang.

Productieleider en Financiële medewerker

Het zoeken naar een productieleider heeft iets langer geduurd, maar is in de tweede helft van 2022 gelukt. Met de komst van Melissa Huijbers is het team aangevuld met een productieleider die tijdens productieperiodes full time aan de slag is én tussentijds beschikbaar is voor respectievelijk de afronding en het opstarten van projecten. Giulia Casarola is Lisa van Winden opgevolgd en heeft de financiële administratie per mei 2022 overgenomen.

Team

In 2022 namen we afscheid van de langst werkzame vrijwilliger bij Drang, Rudy Ramondt, na bijna 30(!) jaar. Zij geniet nu van haar rust aan de andere kant van Nederland. Met trots constateren we verder dat de rest van het team van Drang nog steeds compleet is, ondanks de moeilijke coronaperiode, de onrustige arbeidsmarkt en het uitdagende jaar 2022. Drang vindt het belangrijk te investeren in mensen om zo met een heel team te blijven bouwen aan de missie. Het feit dat mensen graag bij Drang werken is daarin een groot goed.

Professionalisering

Nu het kernteam van Drang op sterkte is, met als laatste de aangestelde marketingmedewerker Maayke Grootsholten, zal verder worden gewerkt aan de professionalisering en standaardisering van de werkzaamheden. Naast een soepele bedrijfsvoering is een doel om de schaalbaarheid te vergroten om zo eind 2024 klaar te zijn voor verdere groei.

GOVERNANCE

7

De Governance Code Cultuur, Fair Practice Code en de Code Diversiteit & Inclusie worden door Drang omarmd en gevolgd door bestuur en organisatie. Niet alleen op papier maar actief, als onderdeel van de werkwijze en identiteit van de organisatie.

FAIR PRACTICE CODE

Bij de betaling van de uitvoerenden en het ondersteunend personeel wordt rekening gehouden met de Fair Practice Code. De organisatie bestaat uit een klein team van betaalde professionals en vaste vrijwilligers. De stichting heeft momenteel geen medewerkers in dienst, maar sluit niet uit dat dit in de toekomst zal veranderen. Per project worden acteurs, creatives, technici en andere medewerkers ingehuurd. In 2022 is het kernteam uitgebreid en geprofessionaliseerd. De honoraria worden berekend op basis van de cao Toneel en Dans. Drang voldoet aan de regels zoals gesteld in de Wet Normering en Bezoldiging Topinkomens (WNT). De hierin genoemde maxima worden niet overschreden.

GOVERNANCE CODE CULTUUR

Drang realiseert haar maatschappelijke doelstelling door culturele waarde te creëren en over te dragen. Vanaf 2013 richt Drang zich volledig op educatieve voorstellingen/trajecten voor het MBO-onderwijs in Nederland. Om toezicht te houden op de activiteiten, vergadert het bestuur minimaal 5 maal per jaar. De directie legt tijdens deze vergaderingen en, indien nodig, tussentijds verantwoording af aan het bestuur door middel van het ter goedkeuring voorleggen van plannen en begrotingen en het achteraf verantwoorden van het uitgevoerde beleid. Hierbij volgt Drang de Governance Code Cultuur.

CODE DIVERSITEIT & INCLUSIE

Drang richt zich op MBO-studenten en is alleen al door de expliciete keuze voor deze doelgroep gedwongen tot inclusiviteit. Iedere student moet zich immers kunnen herkennen. Om impact te maken doet Drang er alles aan hier zeer accuraat mee om te springen. Het is de sleutel voor het succes van de voorstellingen en workshops. De doelgroep is zeer divers met verschillende achtergronden zowel cultureel, etnisch, qua afkomst en wat betreft sociaaleconomische positie. Bij het samenstellen van cast, crew en ondersteunend personeel wordt hier rekening mee gehouden.

Drang staat voor een veilige werkomgeving en werkt momenteel aan een protocol om de omgang met elkaar te definiëren en gedragsregels voor iedereen vast te leggen en te communiceren. Ook wordt daarin vastgelegd wat ieders verantwoordelijkheid is en wat de procedures zijn wanneer men zich onverhoopt niet aan de gedragsregels houdt.

Begin 2023 is er een vaste vertrouwenspersoon aangesteld.

TOELICHTING OP HET FINANCIËEL RESULTAAT

8

In 2022 werd met een klein negatief resultaat afgesloten. Hierbij valt op te merken dat 2022 in het teken stond van 'herstel van de corona-periode'. In de voorgaande jaren werd een substantieel bedrag gereserveerd en opgebouwd waar in de jaren 2022 t/m 2024 uit geput kan worden. Daar is in 2022 een begin mee gemaakt, De verwachting is dan ook dat met name in het jaar 2023 een groter deel van de opgebouwde reserve ingezet zal worden om de organisatie verder te professionaliseren en nieuwe producties te maken.

ALGEMEEN

De staat van baten en lasten van Stichting Theatergroep Drang over 2022 laat enkele grote verschillen zien ten opzichte van zowel de begroting 2022 als de realisatie van 2021. De belangrijkste punten worden hieronder toegelicht.

BATEN

Het herstel na de coronaperiode wordt duidelijk zichtbaar in de baten. De opbrengsten bleven nog wel achter bij de begroting maar zijn substantieel hoger dan de realisatie van 2021.

Daarnaast was 2022 het tweede jaar van de huidige kunstenplanperiode, waarin er structurele subsidie door de gemeente Den Haag wordt verstrekt. Er ligt een behoorlijke druk op de te verwerven inkomsten op activiteitenbasis aangezien de beheerslasten stijgen (door groei van de organisatie maar ook door de inflatie/energiecrisis) en deze lasten slechts voor een relatief klein deel door structurele subsidie worden gedekt.

De structurele subsidie voor de huidige periode werd overigens in eerste instantie toegekend voor een periode van twee jaar (2021-2022) en er werd door de gemeente een evaluatie uitgevoerd omdat zij verbeteringen in de bedrijfsvoering van Drang als voorwaarde had gesteld. De commissie die deze evaluatie uitvoerde stelde in 2022 vast dat Drang '[...] zich constructief en actief heeft opgesteld, tijdig aan de slag is gegaan en concrete verbeteringen in de bedrijfsvoering gerealiseerd heeft'. In juni 2022 concludeerde de gemeente dat er voldoende voortgang is geboekt en de subsidieverstrekking in 2023 en 2024 wordt gecontinueerd.

Zoals eerder aangegeven zijn de bijdragen van het VSBfonds en Fonds 1818 cruciaal in 2022. Dankzij deze twee private fondsen kon Drang uitbreiden en in hoog tempo de door corona opgelopen achterstand inhalen. De ingezette professionalisering wordt in de komende jaren voortgezet.

LASTEN

Activiteitenlasten

Er is in 2022 vooral gerepeteerd en uitgevoerd, maar er werd nog geen nieuw project geproduceerd. Dit is terug te zien in de activiteitenlasten: deze zijn hoger dan in het voorgaande jaar, maar nog wel lager dan in de begroting.

De planning van de activiteiten wordt gedaan door een nieuwe kantoormanager. Zij begon in de loop van het jaar waardoor de lasten van de kantoormanager (nu nog) lager uitvallen dan begroot.

NB: in de begroting zijn de activiteitenlasten personeel ingedeeld in uitvoerenden en creatives/crew. In de realisatie zijn deze iets verder uitgesplitst en is onderscheid gemaakt tussen voorbereiding en uitvoering.

Beheerslasten personeel

De veranderingen in de organisatie worden zichtbaar in de beheerslasten personeel, ten opzichte van 2021. De directie staat nu deels begroot én geboekt onder beheerslasten (voor de algemene leiding) en deels onder de activiteitenlasten (voor de projectgebonden werkzaamheden).

Beheerslasten materieel

De Drang Studio wordt weer meer gebruikt dan tijdens de coronaperiode. Verdere stijging van kosten (onder meer energie) was al voorzien en begroot, al is het nog afwachten hoe de kosten van de winter zich zullen vertalen in de totale kosten. Vooralsnog lijken de energiekosten mee te vallen door een combinatie van het zachte weer, de recent geïnstalleerde dubbele beglazing en het extra bewust omgaan met energieverbruik.

BESTEMMINGSRESERVES

Hieronder vermelden wij de wijzigingen in de verschillende bestemmingsreserves zoals in de jaarrekening 2022 vermeld.

- *Bestemmingsreserve educatie en organisatie*

Deze bestemmingsreserve is door het bestuur gevormd ter financiering van de verdere professionalisering van de educatieactiviteiten van de stichting. Hieronder vallen onder andere de extra kosten die de stichting de komende periode zal maken voor de overgang naar een nieuwe artistieke leiding.

- *Bestemmingsreserve gevolgen Corona*

Door de coronacrisis hebben diverse producties geen doorgang kunnen vinden in de 2020 en 2021. Deze bestemmingsreserve was gevormd voor het alsnog uitvoeren van deze producties en is in het boekjaar 2022 vrijgevallen.

- *Bestemmingsreserve Besmet*

Dit betreft een bestemmingsreserve ten behoeve van de eigen bijdrage in het project Besmet 2021/2022. Dit project liep nog door in 2022. Omdat het project in 2022 is afgevoerd is het gereserveerde bedrag vrijgevallen.

- *Bestemmingsreserve Echt Fake*

Dit betreft een bestemmingsreserve ten behoeve van de eigen bijdrage in het project Echt Fake in 2023.

FINANCIERING OP DE MIDDELLANGE TERMIJN

Op dit moment ontvangt Drang voor meerdere jaren projectsubsidie van twee private fondsen. Om de activiteiten op de middellange termijn te kunnen voortzetten en uitbouwen is structurele financiering door de overheid onontbeerlijk. Drang constateert echter een gebrek aan urgentie bij beleidsmakers en politici ten aanzien van het aanbieden van gerichte cultuur-educatieve projecten aan MBO-studenten. Samen met andere instellingen wordt gewerkt aan een lobby om het belang hiervan onder de aandacht te brengen. Doel: overheidsbudgetten in de toekomst, ten behoeve van cultuureducatie voor MBO op een aanzienlijk hoger niveau krijgen dan nu het geval is.

9 VOORUITBLIK 2023

BUSINESS AS USUAL NA EEN STORMACHTIGE TIJD

Zoals eerder beschreven is er hard gewerkt om de planningsachterstand die door corona werd opgelopen in te halen. Dat is gelukt en in hoog tempo wordt momenteel de planning voor 2023 en 2024 ingevuld. Nu het team op volle sterkte is en scholen weer onder 'normale' omstandigheden functioneren kan dit ook weer. Zo staat er een tweetal nieuwe producties gepland namelijk Echt Fake! in het voorjaar van 2023 en een nieuwe productie met als werktitel Circus van de Liefde in het najaar. Daarnaast wordt #MooiNiet doorgespeeld en wordt een nieuwe kleinschalige productie voorbereid met mediawijsheid als hoofdthema. In totaal is de verwachting dat er 75 educatieve trajecten in 2023 gerealiseerd zullen worden.

Drang heeft de ambitie om de komende twee jaren (2023-2024) gemiddeld 75 trajecten per jaar te realiseren. Een traject omvat een lesbrief, inleiding, voorstelling en workshop voor meerdere klassen tegelijk. Hiermee hopen we jaarlijks 5.000 jongeren te kunnen bereiken. Jaarlijks wil Drang tenminste één nieuwe productie maken en minimaal één reprise uitvoeren.

Drang heeft zich in 2022 gepresenteerd op een door het CJP georganiseerde event ten behoeve van de introductie van de MBO kaart. Deze presentatie is positief ontvangen en biedt nieuwe kansen voor Drang.

Daarnaast is onze subsidieaanvraag gehonoreerd door het Fonds voor Cultuurparticipatie (FCP) voor een samenwerkingstraject in met BAS (Begeleiding, Advies en Schakeltrajecten) bij het ROC Mondriaan. Het gaat om een specifiek cultuur-educatief project in 2023/2024 dat wordt georganiseerd mét, en vóór jongeren die nieuw zijn in Nederland. Voorafgaand wordt een voorstelling gespeeld in de klas waarbij de studenten worden meegenomen in wat theater is en hoe je een verhaal kan vertellen. Daarbij gaat het niet alleen om spel maar ook om spoken word, muziek, dans en film. De studenten krijgen een grote inbreng om hun eigen verhaal op het podium te brengen. Daarmee wil Drang de kracht van theater en de vrijheid van de kunsten delen met de studenten.

PRODUCTIES

ECHT FAKE!

Echt Fake! is een voorstelling met veel dans en muziek. Wat is de sleutel tot geluk? Wat heb je nou echt nodig om erbij te horen en geaccepteerd te worden? Moet je dan hot zijn? Alle trends volgen? Succesvol zijn? Mooi zijn? Of liever eerlijk zijn? Wanneer is het genoeg? Wanneer voldoe je aan die externe eisen? En wie bepaalt dat?

Met deze performance worden de volgende thema's aan de studenten voorgelegd: sociale media, scoren, shinen, presteren, excelleren.

CIRCUS VAN DE LIEFDE (WERKTITEL)

In het najaar van 2023 ontwikkelt Drang een nieuwe productie met als werktitel Circus van de liefde waarin grensoverschrijdend gedrag centraal staat. Een multimediaal verhaal waarbij het niet alleen gaat over wat wel en niet mag, maar ook welke gevolgen dit heeft op het leven van jongeren. Alles komt voorbij, van sociale media tot groepsdruk, van persoonlijke verhalen tot de (on)mogelijkheid om hier iets aan te doen. Dat alles in een voorstelling waarin herkenning en moed een grote rol spelen. Deze productie zal in 2024 worden aangeboden en uitgevoerd.

ACTIEPUNTEN

Bij de evaluaties van de afgelopen projecten is naar voren gekomen dat er binnen de organisatie behoefte is om processen, taken en verantwoordelijkheden beter vast te leggen in protocollen. Nu het team is uitgebreid is het logisch om te streven naar optimale efficiency. Hiermee hopen we de overdracht van werkzaamheden, indien noodzakelijk, te verbeteren en liggen verwachtingen van iedereen die meewerkt aan een project zowel intern als extern op voorhand vast. De komende tijd wordt gebruikt om een aantal van deze protocollen op te stellen en te verbeteren.

Daarnaast bestaat de behoefte aan een wetenschappelijke impactmeting. Alhoewel Drang overtuigd is van de grote impact van de projecten op jongeren, is dit gebaseerd op terugkoppeling, evaluaties en ervaringen van onder meer opdrachtgevers, docenten en jongeren, alsook de eigen waarneming. Er is geen gestandaardiseerd wetenschappelijk onderzoek naar gedaan. Het zou waardevol kunnen zijn om in de aanloop naar het volgende kunstenplan een impactmeting door een externe partij te laten uitvoeren. Deze wens is weliswaar verwoord, maar de aandacht gaat momenteel uit naar de primaire processen omdat middelen zoals tijd en geld schaars zijn.

STAPPENPLAN/EVALUATIEMODEL

Drang evalueert projecten altijd en betreft daarbij ook de reacties van betrokken opdrachtgevers, jongeren en docenten. Om het evaluatieproces te verbeteren is een stappenplan opgesteld. Het feit dat de wereld en de maatschappij constant aan verandering onderhevig zijn, maken dat op tijd kunnen bijsturen om toekomstige projecten zo goed mogelijk te laten aansluiten van groot belang is.

AANVRAAG STRUCTURELE SUBSIDIE 2025-2028

In 2023 zal gewerkt worden aan de aanvraag voor structurele subsidie door de gemeente Den Haag voor de periode 2025-2028. Hiervoor is het wel noodzakelijk dat de gemeente erkent dat voor het cultuur-educatieve aanbod voor MBO-jongeren een plek en budget wordt gereserveerd. Wij kijken dan ook reikhalzend uit of het stadsbestuur dit in het Beleidskader, dat komende zomer zal worden opgesteld, zal opnemen. Drang weet dat haar kwalitatief hoogwaardige educatieve trajecten voor het MBO belangrijk zijn voor Den Haag. Wij werken er hard aan om iedereen in die overtuiging mee te nemen.

Studenten Reacties

Dat was echt veel gaver dan ik dacht. Maar het is echt zo hoor!

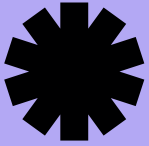
Vond het eerst lang duren maar het werd steeds heftiger dus ging de tijd snel.

Het was wel gaaf, die shit gebeurt echt.

Ik dacht theater is saai, nep, maar waar het over ging is wel echt cool.

De acteurs praten open, ik dacht ik zeg ook maar gewoon wat ik denk.

Ik denk steeds: wow, had ik dit maar mogen zien toen ik 16/17 jaar was. Vooral de perspectieven, de reflectie vanuit scherpe teksten, zoveel meer waardevol dan een tv programma of oppervlakkig krantenbericht of flits op socials.

'Drang houdt met haar voorstellingen een confronterende spiegel voor en drukt jongeren met de neus op de feiten. Zij weet als geen ander met haar theater de tijdgeest te vangen en de jongeren te raken.'

-Els van Vliet
Zorgcoördinator ROC Mondriaan

Contact

Theatergroep Drang
Schelpkade 45 2514 KB
Den Haag
T 070 346 46 45
<https://www.drang.nl/>
info@drang.nl